

AZ ERDÉLYRÉSZI
MÉHÉSZ EGYESÜLET
HIVATALOS LAPJA.

MÉHÉSZETI KÖZLÖNY

A LAPOT AZ E. M. E.
TAGJAI TAGSÁGI
ILLETMÉNY FEJÉBE
KAPJÁK.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
CLUJ—KOLOZSVÁR,
STR. A. MURESAN (ATTILA-U.) 10.

Felelős szerkesztő és kiadó: TÖRÖK BÁLINT az E. M. E. főtájkára.

Társzerkesztő: DÁLNOKI PAÁL LAJOS.

Főmunkatársak: Dr. LÁSZLÓ MÁRTON, dr. BOGA LAJOS és BALÁZS PÉTER.

TELEFON 158. SZ.
A LAP MEGJENIK
HAVONKÉNT EGYSZER

Meghívó.

Az Erdélyrészi Méhész Egyesület igazgató-választmánya Kolozsvárt 1926. évi január hó 16. napján, szombaton d. u. fél 4 órakor az Erdélyi Gazdasági Egylet Attila-u. 10. sz. alatti székházában

rendes ülést

tart, melyre a választmány tisztelt tagjait meghívja.

Kolozsvár, 1925 december hó 28.

Az Elnökség.

Tárgysorozat:

1. Elnöki bejelentések.
2. Titkári jelentések.
3. Esetleges indítványok.

Az E. M. E. ig. vál. ülése.

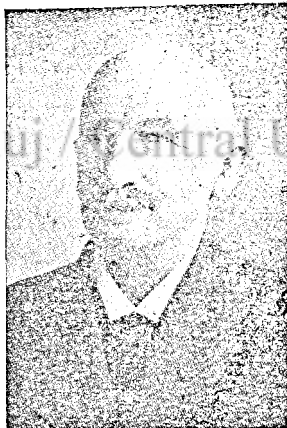
A dec. hó 12-ére egybehívott ülését a tagok kellő számban való megjelenésének hiányában nem tarthatta meg az ig. vál., ezért a választmány e hó 16-ra ismét összehívott. Különös jelenség az egyesületi ülések iránt való érdeklődés hiánya akkor, amidőn eredményekben oly gazdag munkásságot fejtett ki az egyesület a lefolyt évben és amint a tárgysorozatból is megállapítható, elég változatos és jelentőségteljesek annak egyes pontjai. A múlt ülésnek kellett volna lapunk terjedelme és formája tekintetében is döntenet, de így ez is elmaradt. E helyen egyúttal még egy körülményt említünk meg, a lapról lévén szó. Lelkesebb méhésztársaink nagyobb áldozathozatalra is hajlandók volnának, ha nagyobb lapot adna ki az egyesület. Ehez több áldozatkész tag kellene és még egy dolog. Méhésztársaink nagyobb támogatása szakcikkék és tudósítások beküldése által. Nagyon szerények és elfoglaltak méhésztársaink, de az nem szabad, hogy el-lankassza a mi haladni vágyásunkat. Gyűléseinken, az őszi kongresszuson, lapunkban mindig kérjük pennaforogató méhésztársainkat, hogy ne szerénykedjenek, irjanak rövid kis eseményeket méhesük tájkáról, tapasztalatokat, egyik gondolat termeli a másikat és az egyszerű kérdésekből ki fognak alakulni azok a magasabb nivóju cikkek is, amelyekre haladó méhésztársaink vágnak. Haladó méhésztársainkat szintén kérjük, hogy minél sűrűbben irjanak, hogy okuljanak az arra reászorulóknak. Ne féljenek a szerkesztőségtől, mert az minden sort szívesen és szeretettel fogad.

Az újévet kezdjük a méhekéhez hasonló szorgalommal és végezzük egy jó mézészé-
tendő örömeivel.

Erdély méhészetének egy éve.

Br. JÓSIKA GÁBOR
E. M. E. elnök.

PUSKÁS BÉLA
E. M. E. alelnök.

Dr. ABRUDBÁNYAI EDE
E. M. E. alelnök.

TÖRÖK BÁLINT
E. M. E. főtájkár.

AMBRUS DEZSŐ
E. M. E. tájkár.

Ha visszapillantást vetünk a lefolyt évi méhészeti viszonyaira, megállapíthatjuk, hogy a mézészeti szempontjából kedvezőtlen volt. Ennek oka a csapadékdús, viharos, szeles időjárás volt. Szaporítás szempontjából ugyanezen okok miatt szintén gyenge évünk volt.

A rossz mézészé-
tendő sivárságát könnyítette az alföldi méhészek számára a tisztosítási, amelyekből hihetetlenül gyorsan és sokat hordtak egyes vidékeken a méhek.

A mézárak az előző évi nivón maradtak, és még most sem tudták elérni sem a cukor-

paritást, sem pedig az aranyvalutát. Békebeli áron 80 L kellene legyen ma 1 kg. méz.

A lefolyt évnek kiemelkedő mozzanatai voltak a méhészet szempontjából az E. M. E. által rendezett méhészeti kiállítás, kongresszus és a dési, valamint a marosvásárhelyi méhészeti vándorgyűlés.

Az E. M. E. beléletében nagy mozgalom volt, amennyiben az előző évek 6-800 aktájával szemben több mint 2000 ügydarabot látott el az egyesület. Ez azonban nemcsak üres bürokratikus munka volt, mert közel félszáz új taggal szaporodott egy év alatt a taglétszám és a tagok fokozottabb bizalommal keresték fel az egyesületet, mely fennit akcióin kívül a kezdő méhészek számára külön tanfolyamot rendezett.

1925 ben jóváhagyattak az egyesület alapszabályai és így az egyesület nyugodtan kezdhette meg működését a vidéken is. Az egyesület vezetőségének fényképeit közöljük az alapszabályok jóváhagyása kapcsán, hogy a legtávolabbi vidéken lakó méhésztársainkkal is megismertethessük azokat a férfiakat, akik ezekben a súlyos időkben legjobb tudásukkal és szándékukkal vezetik Erdély méhésztársadalmi életét.

Január havi tennivalók.

Ügyeljünk, a méheket mi se zavarja, mert a megzavart család méhei a téli gomolyt megbontják és az elkalandozott méhek a hidegtől könnyen megdermedhetnek. A csomóban maradt megzavart méhek pedig teleszívják gyomrukát mézszel, minek eredménye túlterhelés s végül a hasmenés lehet. Ugyazet következhetik be akkor is, ha a melegejlesztés miatt kell a méheknek a kellelénél erősebben táplálkozniuk. A szabadban elhelyezett kaptárakat védjük a hideg északi szelek ellen. Védni kell méheink nyugalmát az egerek, cickányok, harkályok és a cinkék ellen is. Az egér a lépeket, a cickány a méheket pusztítja. Jól záródó kaptár, a kijáró nyílásra alkalmazott fogasszűkítő nyujt ellenük védelmet. A harkályok a kaptárakat is kivésik, hogy a méhekhez jussanak, míg a cinkék a kijáró nyílásnál kopogtatva, csalogatják ki a méheket. Legjobb védelem ellenük, ha méhesházunk van, a méhes elejére alkalmazott háló. Ha a levegő 10-12 C°-ra felmelegszik, a méhek tisztulás végett kirepülnek. Ha a méhes elejét hó borítaná, takarítsuk el, vagy hintsünk rá pelyvát vagy szalmát. A családok belső állapotáról időnként szerezzünk bizonyosságot oly módon, hogy fülünkkel a fészek táján a kaptár külső falára illesztve, hallgatódzunk. A rendben levő család csendes zümmög, míg az anyátlan vagy egyéb hiányt szenvedő család panaszos hangokat hallat és tartósan zug. Az anyátlan ságon most nem segíthetünk, ha vízhiány okozná a panaszt s erről módunk van meggyőződni, adjunk alkalmas itatóeszközzel langyos vizet a családnak, anélkül, hogy azt erősebben megzavarnók. Javítsuk ki a hibás üres méhlikásokat s ha van kellő ügyességünk és jó szerzősaink, készítsünk eszközöket, kereteket, olvasszuk ki a kiselejtezett lépeket, olvasszuk ki és jöjünk össze tapasztaltabb méhésztársakkal.

Uj tagok jelentkezése.

Az Erdélyrészi Méhész Egyesület igazgató választmányának folyó évi július hó 4-én megtartott ülése után a következő méhésztársak kérték az egyesületünkbe való felvételüket a lapunk múlt számában közöltekén kívül: **Ágya:** Kis I. István, Kis P. József, ifj. Balogh Károly, Gécsi Sándor, Gall Sándor, Tóth Jakab, Rédei Károly. **Marosludas:** Kodori Lajos. — **Ópécska:** Boldizsár János, Hajas Mátyás. **Magyarpécska:** Lengyel Pál, Marocsek Illés, Barta János. **Soborsin:** Crisan Luca Alexandru. **Ujszentanna:** Ackermann Mihály, Rauchbauer Sándor. **Magyarzsákod:** Gálffy Mihály. **Székelykocsárd:** Cseh Pál. **Segesvár:** Benjamin Zsamgocian. **Erzsébetváros:** Dr. Gorove László, Szűcs Jenő, Linszky Józsefné, Nemes Judit, özv. dr. Papp Lajosné, Veres József, Kicsi József, Orbán József, Kurtz Lajos, Sofia Foitih, Frölich Anton, Karl Leonhardt, Both Frigyes, Szenkovits Antal, Solymosi István, Halmágyi Ernő, Dr. Szekeres József, Dr. Szentpéteri Jenő, Dr. Zándor Frigyes. **Déva:** Grün Ede. **Csegöd:** Nagy Imre, Mandi Lajos. **Zalatna:** Rosu Danila. **Barátos:** Tamás Lajos. **Pusztakalán:** Balázs Ferenc, Kriza Sándor. **Abrudbánya:** Kovács István, Sántha Ignác. **Silir:** Andó Ferencné. **Tasnád:** Bikfalvy István. **Salgótarján:** Salgótarján és Vidéke Méhészegyesület. **Bélfenyér:** Irgalmas Nővérek.

Hogyan kell a Baumé-féle sűrűségmérőt használni?

Irta: Szentpályi Árpád.

A vevőnek is, az eladónak is érdeke, hogy a méz igazi értékét: százalékban kifejezett cukortartalmát ismerje. A cukortartalom meghatározására használatos eszközök között igen elterjedt a Baumé-féle (olv. Boma) sűrűségmérő.

Maga a műszer külsőleg a lázmérőhöz hasonló, fokokra osztott üvegcső, melynek egyik vége söréttel van sulyosítva. A kérdéses mézbe helyezve, sulyosabb részével lefelé, bizonyos mértékig lesüllyed; a higabb mézbe mélyebben, a sűrűbbe kevésbé mélyen. A fokozatláznak az a fok, mely a méz felszínével érintkezik, a méz Baumé féle foka. Ebből a cukortartalmat az alábbi táblázat segítségével állapíthatjuk meg. Ez a táblázat azonban csak akkor érvényes, ha a méz hőmérséklete 15 C° volt.

Baumé-féle fok	Cukor százalékban	Viz százaléklban
13	17	98.3
12	17	98.5
11	17	98.7
10	17	98.9
9	17	99.1
8	17	99.3
7	17	99.5
6	17	99.7
5	17	99.9
4	17	100.1
3	17	100.3
2	17	100.5
1	17	100.7
14	17	98.3
13	17	98.5
12	17	98.7
11	17	98.9
10	17	99.1
9	17	99.3
8	17	99.5
7	17	99.7
6	17	99.9
5	17	100.1
4	17	100.3
3	17	100.5
2	17	100.7
1	17	100.9
14	17	98.3
13	17	98.5
12	17	98.7
11	17	98.9
10	17	99.1
9	17	99.3
8	17	99.5
7	17	99.7
6	17	99.9
5	17	100.1
4	17	100.3
3	17	100.5
2	17	100.7
1	17	100.9
14	17	98.3
13	17	98.5
12	17	98.7
11	17	98.9
10	17	99.1
9	17	99.3
8	17	99.5
7	17	99.7
6	17	99.9
5	17	100.1
4	17	100.3
3	17	100.5
2	17	100.7
1	17	100.9

Ha a méz hőmérséklete több, mint 15 fok, a műszeren leolvasott Baumé-fokot ki kell igazítanunk a következőképpen: A méz hőmérsékletéből kivonunk 15.5-et, a maradékot szorozzuk 0.0474-el, a szorzat tizedeseiből igazítást véve, az így nyert számot hozzáadjuk a leolvasott Baumé-fokhoz s most az ennek az összegnek megfelelő összeget leolvassuk a táblázatból. Pl. 25.5 C° hőmérsékletű méz Baumé foka 42. Hány százalékos a méz? Kidolgozás:

$$25.5 - 15.5 = 10$$

$$10 \times 0.0474 = 0.474 \text{ igazítással: } 0.5$$

$$42 + 0.5 = 42.5$$

A méz cukortartalma 77.7 és 79.7 között van. 0.5 Baumé-fok kb. 0.8 százalékos cukornak felel meg, tehát a méz $77.7 + 0.8 = 78.5$ százalékos.

Általában azt mondhatjuk, hogy a 15.5 C° tól való 20 C° hőeltérésnek 1 Baumé-féle fok = 1.7 százalékos cukor felel meg. Az eltérés tehát nem nagy.

Mint ahogy a méz felszínén ott, ahol a méz-mérővel érintkezik, kissé homorúan felhajlik, ajánlatos a műszeren leolvasott fokból kb. 1-et kivonni, hogy a valódi Baumé fokot megkapjuk.

A virágmézek kémiai összetétele.*

1. Vegyes virágmézek 100 gr. mézben	Legkisebb	Legnagyobb	Átlagos
	értékszázalék		
Viztartalom	13.18	20.75	16.60
Invertcukor	68.53	77.56	74.21
Nádcukor	0.48	8.61	2.90
Összes cukor	69.11	86.17	77.11
Cukormentes anyag**	1.69	13.12	6.30
Hamu	0.06	0.33	0.16
Fehérje	0.11	0.50	0.26
Sav, mint hangyasav	0.019	0.150	0.071

2. Erdei virágmézek	Legkisebb	Legnagyobb	Átlagos
	értékszázalék		
Viztartalom	14.09	18.68	16.31
Invertcukor	71.52	80.47	76.04
Nádcukor	0.26	6.07	1.80
Összes cukor	71.78	86.54	77.84
Cukormentes anyag	3.12	10.88	5.73
Hamu	0.06	0.51	0.20
Fehérje	0.12	0.31	0.20
Sav, mint hangyasav	0.046	0.138	0.083

3. Akácmez	Legkisebb	Legnagyobb	Átlagos
	értékszázalék		
Viztartalom	14.36	21.85	16.58
Invertcukor	65.33	76.53	72.33
Nádcukor	0.84	11.15	4.30
Összes cukor	66.17	87.67	76.63
Cukormentes anyag	1.51	11.93	6.79
Hamu	0.04	0.12	0.08
Fehérje	0.07	0.24	0.15
Sav, mint hangyasav	0.006	0.104	0.041

4. Tarlóvirágméz	Legkisebb	Legnagyobb	Átlagos
	értékszázalék		
Viztartalom	14.60	20.07	17.47
Invertcukor	69.21	79.15	74.65
Nádcukor	1.87	9.65	4.38
Összes cukor	71.08	88.80	79.03
Cukormentes anyag	2.62	5.60	3.50
Hamu	0.05	0.16	0.11
Fehérje	0.11	0.30	0.20
Sav, mint hangyasav	0.035	0.098	0.057

5. Fenyőmez	Legkisebb	Legnagyobb	Átlagos
	mennyiség gr.		
Viztartalom	14.00	15.95	15.14
Invertcukor	65.30	69.73	67.72
Nádcukor	0.03	10.25	3.29
Összes cukor	65.33	79.98	71.01
Cukormentes anyag	6.41	17.11	13.85
Hamu	0.46	0.76	0.67
Fehérje	0.24	0.30	0.27
Sav, mint hangyasav	0.035	0.144	0.118

* Dr. Welser István: „A méz és vlasz kémilája és biológilája” című művéből. Szerző eredeti vizsgálatnak eredményel.

** Száraz anyag-összes cukor.

6. Mézharmatméz	20% vizet tartalmazó mézszlup összetétele
Viztartalom	20.00%
Száranyag	80.00%
Invertcukor	33.78%
Nádcukor	0.91%
Összes cukor	34.69%
Cukormentes maradék	45.31%
Dextrin	21.18%
Fehérje	0.85%
Hamu	7.02%
Sav, mint hangyasav	1.09%

Különfélék.

Elnökünk balesete. Br. Jósika Gábor, egyesületünk ősz elnöke december hó folyamán a síkos aszfalton elcsuszott és az esés következtében lábán és vállán súlyos izomzódásokat szenvedett. Erős szervezetének köszönhető, hogy az esésnek komolyabb következményei nem lettek. Bár karját még alig tudta mozgatni, mégis feljött az egyesületbe a dec. 12-re összehívott ülésre, amikor a sziguranca képviselőjével és 2 ig. vál. taggal egy óra hosszat várt, de hiába, a tagok gyülekezésére.

Méhésztársaink figyelmébe! A „Barázda” kiadásában megjelent *Gáspár József „Utmutató a méhészet köréből”* című könyvecskéje, mely hasznos és gyakorlati irányítót szolgál méhészeinknek. Ára 15 lej, posta portóval 16 lej. Megrendelhető Erdélyi Barázda kiadóhivatalánál Marosvásárhely.

Taggyűjtési mozgalmunk. A Méhészeti Közlöny folyó évi 11-ik számához mellékelt kimutatást a méhészettel foglalkozók és új tagok neveinek felsorolásával a következő méhésztársak küldötték még be az egyesületünkbe: Keresztesi Dénes unit. lelkész Szentgericze. Ajtay Lajos állami tisztviselő Zalatna, Strobl János Kovászna, Akli Mihály Pusztakalán, Karácsony János Borsá, Káli András Magyarpécska, Füley Endre Szentgyházafalu, Eisler Ferenc Petrosény, Veér János Mezőtelegd, Novotny László Feketegyőrös.

Tagdíjak nyugtázása. Tagjaink részéről az Egyesületünk címére beküldött tagdíjakat minden alkalommal a legközelebbi számunkban nyugtázni fogjuk, így tagtársaink idejében értesülve lesznek, hogy pénzküldeményük beérkezett. A nyugtázást az alábbiakban kezdjük meg: **1925. évi december hóban fizettek tagdíjat. 1925. évre.** Orbán Antal Balan, Keresztesi Dénes Szentgericze, Szekeres István Marosludas, Torockai György, Kabán József és Pohl Béla Kolozsvár, Gálffy Mihály Magyarzsákod, Stanescu László Gerendkeresztur, Lázár Péter Marosvásárhely, Fejér Mihály A.-Gyeres, Fazék Gyula Nagyabánya, Nagy Gábor Páncélcseh, Z. Kiss Ernő Zilah, dr. Székely József Szinerváralja, Nádas Károly Kisiratos, Marosi Mátyás, és özv. Mihle Miklósné Boroshebes. **1926. évre.** Bede Károly Magyar szentbenedek, Strobl János és Székely Béla Kovászna, Horhii Balla István, Christ Tivadar és Tise József Belényes, dr. Begnescu Floriu Galac, Fogarasi Károly Nagyenyed, Kovács József és Cseh Pál Székelykocsárd, Szeness Imre és Dérczy László Egeres, Lázár Péter Marosvásárhely, Apáthy Anna Vajasd, Balázs Ferenc, Kriza Sándor, Lenvarszky József és Zigan János Pusztakalán, Sántha Ignác és Kovács István Abrud, Fejér Mihály A.-Gyeres, Fazék Gyula Nagyabánya, Rauchbauer Sándor Szentanna. **1927. évre.** dr. Begnescu Floriu Galac, dr. Viola Sándor Székelykeresztur.

Méz árak. A méz árak vidékenként nagyban 33—50 L között váltakoznak. Az alföldön olcsóbb, székelyföldön drágább. A regáltól is több ajánlatot tettek kolozsvári kereskedőknek, amelyek mire ide érkeznek 40—45 L-be kerülnek és minőségük nem megbízható. Delaiban 50—70 L között váltakozik a kg.-kenti ár.